

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget indebærer, at Den europæiske Menneskerettighedskonvention inkorporeres i dansk ret og dermed gøres til en del af den danske lovgivning.

Den løbende vurdering og sikring af, at Danmark opfylder sine forpligtelser efter Den europæiske Menneskerettighedskonvention, er hidtil sket i et samvirke mellem domstolene og lovgivningsmagten. Lovforslaget er udformet således, at denne ordning fastholdes også efter inkorporeringen af konventionen i dansk ret.

Lovforslaget bygger på betænkning nr. 1220/1991 om Den europæiske Menneskerettighedskonvention og dansk ret. Betænkningen er udarbejdet af et udvalg, der har været sammensat af repræsentanter for Justitsministeriet, Statsministeriet, Udenrigsministeriet, Den danske Dommerforening, Det Danske Center for Menneskerettigheder og Advokatrådet.

2. Gældende ret.

2.1. Menneskerettighedskonventionen, der er fra 1950, blev ratificeret af Danmark i 1953. Siden er der vedtaget en række tillægsprotokoller til Menneskerettighedskonventionen, og af dem har Danmark ratificeret de første otte, mens spørgsmålet om ratificering af den niende tillægsprotokol for tiden er under overvejelse i Justitsministeriet.

2.2. Danmark har ved erklæringer af 22. marts 1982 og 18. februar 1987 for et tidsrum af 10 år fra den 6. april 1982 anerkendt Menneskerettighedsdomstolens kompetence som bindende efter konventionens art. 46 og 4. tillægsprotokol art. 6, jf. bekendtgørelse nr. 17 af 17. februar 1989, Lovtidende C. I forbindelse med ratifikationen af 7. tillægsprotokol har Danmark tilsvarende anerkendt Kommissionens og Domstolens kompetence i forhold til denne protokol, jf. bekendtgørelse nr. 41 af 7. april 1989, Lovtidende C.

Det følger endvidere af konventionens artikel 53, at de lande, som har ratificeret konventionen og tillægsprotokoller hertil, forpligter sig til at rette sig ef-

ter Domstolens afgørelse i enhver sag, som de er parter i.

Konventionen indeholder ikke tilsvarende bestemmelser vedrørende Kommissionens rapporter, hvori Kommissionen giver udtryk for, om den efter en gennemgang af sagens fakta finder, at der er sket krænkelse af en konventionsbestemmelse, jf. konventionens artikel 31.

For så vidt angår Ministerkomiteens kompetence fremgår det af konventionens artikel 32, stk. 1, at såfremt en sag efter behandling i Kommissionen ikke indbringes for Domstolen, skal Ministerkomiteen med to tredjedele flertal af de medlemmer, der er berettiget til at sidde i komiteen, afgøre, om der foreligger en krænkelse af konventionen. I bekræftende fald fastsættes en frist, inden for hvilken den pågældende stat skal træffe de forholdsregler, som Ministerkomiteens afgørelse medfører, jf. artikel 32, stk. 2. Det følger af artikel 32, stk. 4, at de lande, som har ratificeret konventionen og tilhørende protokoller, forpligter sig til at betragte enhver afgørelse, som Ministerkomiteen måtte træffe i medfør af bl.a. stk. 1, som bindende.

En stat er derfor forpligtet til at rette sig efter afgørelser truffet af Domstolen og Ministerkomiteen. Afgørelser truffet af Ministerkomiteen baseres på de rapporter, som udarbejdes af Menneskerettighedskommissionen. Forpligtelsen vedrører imidlertid alene afgørelser, hvori den pågældende stat selv er blevet anset for at have overtrådt bestemmelser i konventionskomplekset. En stat er ikke i medfør af selve konventionskomplekset forpligtet til at rette sig efter afgørelser, der vedrører andre stater. Det er imidlertid klart, at en stat i meget vidt omfang vil føle sig forpligtet til også at rette sig efter domspraksis vedrørende andre stater, idet den pågældende stat, såfremt den bliver part i en sag om et lignende spørgsmål, ellers selv risikerer at blive anset for at have tilsidesat bestemmelser i konventionskomplekset.

2.3. Folkeretlige regler som Den europæiske Menneskerettighedskonvention får bl.a. betydning for dansk ret gennem de såkaldte fortolknings- og for-